

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá
PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D.,
certifikovaná lektorka a supervizorka,
jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace
podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

Jsmo domov pro seniory se zvláštním režimem. Naši zaměstnanci nedávno absolvovali Nástavbový kurz Bazální stimulace, ve kterém jsme se dozvěděli mnoho nových poznatků o možnostech uzpůsobit okolní prostředí seniora s demencí. Chtěli bychom našim klientům na jejich pokoje zavést všechny nastavbové prvky konceptu Bazální stimulace, o kterých jsme se učili. Poradíte nám prosím, jak nejrychleji a nejefektivněji zavést nastavbové prvky na pokoje klientů?

Bc. D. M.
Vedoucí úseku

Odpověď:

Pro seniora s demencí je velmi důležité, aby se byl schopen orientovat v okolním světě. Orientace v okolí je pak zdrojem pocitu jistoty a bezpečí. A saturace pocitu jistoty a bezpečí je důležitou predispozicí k tomu, aby senior s demencí nevykazoval úzkostné, agresivní chování. Orientaci v okolním světě umožní seniorovi jemu známé předměty. Měli byste proto co nejvíce využít znalosti autobiografie klienta a použít co nejvíce jeho privátních věcí a věcí z doby, ve které senior prožíval své dřívější aktivní etapy života. Nezapomínejte na vhodné osvětlení, neboť u seniorů se v důsledku stárnutí rozvíjí šeroslepost a potřebují dobré a vhodné osvětlení, aby na vámi nainstalované předměty nebo obrázky (optická stimulace) dobře viděli a mohli je vnímat. Důležitá zásada při aplikaci optických podnětů je také vhodná poloha klienta a umístění optických nabídek do jeho zorného úhlu pohledu. Co se týče nabídek auditivních, olfaktorických a hmatových, platí stejná zásada. Vycházejte z biografie seniora, z portfolia pomůcek ve vašem domově, z osobních předmětů, které klient vlastní, a především zapojujte vlastní analytické myšlení a kreativitu.

Příspěvek k důchodu 2020

■ **Text: JUDr. Vladimír Hort,**
právník APSS ČR

Dne 1. 12. 2020 nabyl účinnosti **zákon č. 469/2020 Sb., o jednorázovém příspěvku důchodci v roce 2020 a o změně zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.** Výplata příspěvku důchodcům byla avizovaná již delší dobu a v této souvislosti se vyskytuje řada otázek. V sociálních službách převažuje dotaz, zda „*může pobytová sociální služba (DS, DZR) zohlednit příspěvek na úhradu pobytu u klienta, který má nedostatečný příjem pro zaplacení úhrady za pobyt, a sociální služba v souladu s ustanovením § 73 odst. 3 zákona o sociálních službách mu ponechává 15 % z jeho příjmu.*“

Jednoznačnou odpověď dává ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 469/2020 Sb., které uvádí, že: „*Zjišťuje-li se pro účely jiných právních předpisů výše příjmu, k příspěvku se nepřihlíží.*“ Podle odst. 2 téhož ustanovení příspěvek nelze postihnout ani výkonem rozhodnutí.

Záměrem poskytnutí jednorázového příspěvku důchodci je „*reagovat na pokračující prudký růst životních nákladů důchodců a na aktuální nejistotu dalšího ekonomického a sociálního vývoje v reakci na pandemii covid-19. Okamžitá reakce v podobě poskytnutí jednorázového příspěvku jednak ihned zlepší příjmovou situaci poživatelů důchodů...*“¹ Jde tedy o finanční výpomoc důchodcům.

Jednorázový příspěvek není dávkou důchodového pojištění, a proto byl co nejdříve ode dne nabytí zákona vyplacen v jednotné výši každému oprávněnému důchodci bez jakékoliv vazby na výši důchodu.

Výplata tohoto jednorázového příspěvku je podmíněna tím, že příjemce je poživatelem alespoň jednoho důchodu dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém zabezpečení (ZDZ), tedy starobního, invalidního či pozůstalostního (tj. sirotčího, vdovského a vdoveckého) nebo i „dílčího důchodu“ dle § 61 ZDZ, což je důchod vypočtený se zřetelem k mezinárodní smlouvě podle poměru dob získaných v České republice k celkově získané době a vyplácený do zahraničí na základě tzv. „potvrzení o žití“. Příspěvek bude vyplácet orgán sociálního zabezpečení, který je příslušný k vý-

platě některého z uvedených důchodů, a to bez žádosti v průběhu prosince 2020.

Splnění podmínek se vztahuje k měsíci listopadu 2020. Jsou-li podmínky nároku na tento jednorázový příspěvek splněny, avšak výplata některého z výše uvedených důchodů nebyla zahájena v listopadu 2020, příspěvek bude vyplacen nejpозději do jednoho měsíce ode dne zahájení výplaty důchodu.

Příspěvek může být vyplacen i po delší době od účinnosti zákona v důsledku např. zpětného přiznání důchodu, který poté lze zpětně doplatit až do 5 let. Jak už bylo řečeno, navazující podmínkou je aktuální výplata důchodu, která znamená, že v měsíci listopadu 2020 trval nárok na výplatu důchodu alespoň po část tohoto měsíce, přičemž nárok na výplatu nesměl v tomto měsíci zároveň zaniknout. Nárok na příspěvek tedy nevznikne např. tehdy, pokud se důchod vyplácel do 15. listopadu 2020 a od 16. listopadu 2020 došlo k zániku nároku na výplatu.

Jak uvádí důvodová zpráva, bylo v rozporu s účelem příspěvku, aby tento mimořádný a jednorázový příjem byl krácen, ať již přímo, tj. výkonem rozhodnutí, nebo nepřímo tím, že důsledkem vyplacení této mimořádné dávky by bylo zkrácení jiné sociální dávky (nebo zánik nároku na ni) závislé na výši příjmu (například příspěvku na bydlení). Příspěvek nebude podléhat ani dani z příjmu, neboť je podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů.

Závěr: „Zohlednění“ tohoto zcela mimořádného příjmu klientů pobytových sociálních služeb by zcela popřelo účel poskytnutí příspěvku a bylo by v příkrém rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 469/2020 Sb. Klient, kterému jsou poskytovány pobytové sociální služby, tedy zásadně není ani povinen doložit změnu ve svém příjmu, která nastala poskytnutím tohoto příspěvku k důchodu, ačkoliv mu to jinak ukládá § 73 odst. 5 zákona o sociálních službách. Stručně řečeno: pro poskytovatele pobytových sociálních služeb příspěvek „neexistuje“.

¹ Z důvodové zprávy k zákonu.